

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Bruxelles, 29. lipnja 2022.
(OR. en)**

**2022/0090 (COD)
LEX 2173**

**PE-CONS 24/1/22
REV 1**

**ENER 221
ENV 496
CLIMA 232
IND 192
RECH 294
COMPET 390
ECOFIN 494
CODEC 771**

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O IZMJENI UREDBI (EU) 2017/1938 I
(EZ) BR. °715/2009 U POGLEDU SKLADIŠTENJA PLINA**

UREDBA (EU) 2022/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 29. lipnja 2022.

**o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br.°715/2009
u pogledu skladištenja plina**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom²,

¹ Mišljenje od 18. svibnja 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu).

² Stajalište Europskog parlamenta od 23. lipnja 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 28. lipnja 2022.

budući da:

- (1) Iako je u prošlosti dolazilo do kratkoročnih poremećaja u opskrbi plinom, situacija u 2022. razlikuje se od prethodnih kriza sigurnosti opskrbe plinom zbog nekoliko čimbenika. Eskalacija ruske vojne agresije na Ukrajinu od veljače 2022. dovela je do nezabilježenih povećanja cijena. Ta povećanja cijena vjerojatno će iz temelja promijeniti poticaje za punjenje podzemnih sustava skladišta plina u Uniji. U aktualnoj geopolitičkoj situaciji ne mogu se isključiti daljnji poremećaji u opskrbi plinom. Takvi poremećaji u opskrbi mogli bi ozbiljno naštetiti građanima i gospodarstvu Unije jer Unija i dalje u znatnoj mjeri ovisi o vanjskoj opskrbi plinom, na koju sukob može utjecati.

- (2) Priroda i posljedice nedavnih događaja velikog su razmjera i vidljivi su u cijeloj Uniji te stoga iziskuju sveobuhvatan odgovor Unije. U tom odgovoru trebalo bi dati prednost mjerama kojima se može ojačati sigurnost opskrbe plinom na razini Unije, a posebno opskrbe zaštićenih kupaca plinom. Uštede energije i energetska učinkovitost ključni su čimbenici koji doprinose postizanju tog cilja. Stoga je ključno da Unija djeluje koordinirano kako bi se izbjegli potencijalni rizici koji proizlaze iz mogućih poremećaja u opskrbi plinom, ne dovodeći u pitanje pravo država članica da biraju među različitim izvorima energije i opću strukturu njihove opskrbe energijom u skladu s člankom 194. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (3) Podzemni sustavi skladišta plina doprinose sigurnosti opskrbe plinom, a dobro napunjenim podzemnim sustavima skladišta plina pruža se sigurnost opskrbe plinom tako što se osigurava dodatni plin u slučaju velike potražnje ili poremećaja u opskrbi. Budući da do poremećaja u opskrbi plinom iz plinovoda može doći u bilo kojem trenutku, trebalo bi uvesti mjere u pogledu razine punjenja Unijinih podzemnih sustava skladišta plina kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe plinom za zimu 2022.–2023.

- (4) Uredbom (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća¹ uveden je mehanizam solidarnosti kao instrument za ublažavanje učinaka ozbiljnog izvanrednog stanja unutar Unije u kojem je u nekoj državi članici ugrožena opskrba plinom kupaca zaštićenih mehanizmom solidarnosti, što je temeljna sigurnosna potreba i nužan prioritet. U slučaju izvanrednog stanja na razini Unije hitnim odgovorom osigurava se da države članice imaju mogućnost pružanja pojačane zaštite kupcima.
- (5) Utjecaj ruske vojne agresije na Ukrajinu pokazao je da postojeća pravila o sigurnosti opskrbe nisu prilagođena iznenadnim velikim promjenama u geopolitičkoj situaciji u kojima nedostatna opskrba i visoke cijene mogu biti posljedica ne samo problema povezanih s infrastrukturom ili ekstremnih vremenskih uvjeta, nego i namjerno uzrokovanih događaja velikih razmjera te dugotrajnijih ili iznenadnih poremećaja u opskrbi. Stoga je potrebno suočiti se s iznenadno znatno povećanim rizicima koji proizlaze iz aktualnih promjena u geopolitičkoj situaciji, među ostalim i diversifikacijom Unijine opskrbe energijom.

¹ Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1.).

- (6) Na temelju Komisijine analize, među ostalim, primjerenosti mjera za osiguravanje opskrbe plinom i analize pojačane pripravnosti za rizike na razini Unije koju su u veljači 2022. provele Komisija i Koordinacijska skupina za plin („GCG”) uspostavljena Uredbom (EU) 2017/1938, svaka država članica trebala bi, u načelu, osigurati da podzemni sustavi skladišta plina koji se nalaze na njezinu državnom području i izravno su povezani s tržišnim područjem te države članice do 1. studenoga svake godine budu napunjeni do najmanje 90 % njihova kapaciteta na razini države članice (cilj punjenja), uz niz prijelaznih ciljeva za svaku državu članicu u svibnju, srpnju, rujnu i veljači (krivulja punjenja) godine koja slijedi. Na pojedine države članice koje imaju znatan podzemni skladišni kapacitet nerazmjerno bi utjecala obveza postizanja cilja punjenja za podzemne sustava skladišta plina koji se nalaze na njihovu državnom području. Kako bi se uzela u obzir ta situacija, obvezu punjenja njihovih podzemnih sustava skladišta plina trebalo bi smanjiti na 35 % njihove prosječne godišnje potrošnje plina tijekom prethodnih pet godina. Time se ne bi trebala dovesti u pitanje obveza drugih država članica da doprinose punjenju dotičnih podzemnih sustava skladišta plina. Države članice trebale bi moći odlučiti, pod određenim uvjetima, da će djelomično postići cilj punjenja uračunavanjem zaliha ukapljenog prirodnog plina (UPP) uskladištenih u terminalima za UPP. Ciljevi punjenja potrebni su kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita potrošača u Uniji od nedostatne opskrbe plinom. Za 2022. trebao bi se primjenjivati niži cilj punjenja od 80 % i smanjeni broj prijelaznih ciljeva, uzimajući u obzir da ova Uredba treba stupiti na snagu nakon početka sezone punjenja skladišta i da će države članice imati ograničeno vrijeme za njezinu provedbu.

- (7) Pri punjenju svojih sustava skladišta države članice trebale bi nastojati diversificirati svoje opskrbljivače plinom kako bi smanjile svoju ovisnost ako to može ugroziti sigurnost opskrbe energijom ili ključne sigurnosne interese Unije ili država članica.
- (8) Svake godine od 2023. skladištenje plina trebalo bi posebno pratiti od veljače kako bi se izbjeglo naglo povlačenje plina iz podzemnih sustava skladišta plina usred zime, što bi moglo dovesti do izazova povezanih sa sigurnošću opskrbe prije kraja zime. Krivulje punjenja trebale bi omogućiti kontinuirano praćenje tijekom cijele sezone punjenja skladišta.
- (9) Svake godine od 2023. svaka država članica koja ima podzemne sustave skladišta plina trebala bi Komisiji podnijeti, u zbirnom obliku, nacrt krivulje punjenja za takve sustave skladišta koji se nalaze na njezinu državnom području i izravno su povezani s njezinim tržišnim područjem. Komisija bi trebala, uzimajući u obzir ocjenu GCG-a, donijeti odluku o utvrđivanju krivulje punjenja za svaku državu članicu na način kojim se neopravdano ne narušava konkurentni položaj podzemnih sustava skladišta plina u toj državi članici u usporedbi s takvim sustavima skladišta koji se nalaze u susjednim državama članicama.

- (10) Kako bi se od 2023. za svaku državu članicu koja ima podzemne sustave skladišta plina utvrdila krivulja punjenja na temelju nacрта krivulje punjenja koji je podnijela svaka takva država članica, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
- (11) Krivulja punjenja za svaku državu članicu koja ima podzemne sustave skladišta plina trebala bi obuhvaćati niz prijelaznih ciljeva i trebala bi se temeljiti na prosječnoj stopi punjenja za tu državu članicu tijekom prethodnih pet godina. Za države članice za koje je cilj punjenja smanjen na 35 % njihove prosječne godišnje potrošnje plina trebalo bi na odgovarajući način smanjiti prijelazne ciljeve krivulje punjenja.
- (12) Ako država članica ne može pravodobno postići cilj punjenja zbog tehničkih problema kao što su problemi povezani s plinovodima kojima se opskrbljuju podzemni sustavi skladišta plina ili problemi s postrojenjima za utiskivanje, državi članici trebalo bi dopustiti da postigne cilj punjenja u kasnijoj fazi. Međutim, svaki cilj punjenja trebalo bi postići čim to tehnički bude moguće, a u svakom slučaju najkasnije 1. prosinca dotične godine kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe plinom tijekom zimskog razdoblja.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (13) Moguće je da država članica ne može postići cilj punjenja ili prijelazni cilj zbog izvanrednog stanja na regionalnoj razini ili razini Unije, kao što je to slučaj kad opskrba plinom nije dostatna kao što je navedeno u članku 11. stavku 1. točki (c) Uredbe (EU) 2017/1938, koje je Komisija proglasila na zahtjev, ovisno o slučaju, jedne ili više država članica koje su proglasile izvanredno stanje na nacionalnoj razini u smislu te uredbe. Stoga se ciljevi punjenja, uključujući cilj raspodjele opterećenja, ne bi trebali primjenjivati ako je Komisija na temelju članka 12. te uredbe proglasila izvanredno stanje na regionalnoj razini ili razini Unije i tijekom trajanja izvanrednog stanja.
- (14) Kako bi se osiguralo da nema odstupanja od krivulja punjenja, nadležna tijela trebala bi kontinuirano pratiti razine punjenja podzemnih sustava skladišta plina. Krivulje punjenja trebale bi biti podliježati margini od pet postotnih bodova. Ako je razina punjenja u državi članici za više od pet postotnih bodova ispod razine njezine krivulje punjenja, nadležno tijelo trebalo bi odmah poduzeti djelotvorne mjere za povećanje razine punjenja. Države članice trebale bi o takvim mjerama obavijestiti Komisiju i GCG.

- (15) Svakim znatnim i trajnim odstupanjem države članice od njezine krivulje punjenja mogu se ugroziti odgovarajuće razine punjenja i cilj punjenja, koji su potrebni kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe plinom u Uniji u duhu solidarnosti. U slučaju takvog znatnog i trajnog odstupanja od krivulje punjenja ili odstupanja od cilja punjenja Komisiju bi trebalo ovlastiti za poduzimanje djelotvornih mjera kako bi se izbjegli problemi povezani sa sigurnošću opskrbe plinom koji proizlaze iz nenapunjenih sustava skladišta. Pri odlučivanju o takvim djelotvornim mjerama Komisija bi trebala uzeti u obzir specifičnu situaciju dotične države članice, kao što su veličina podzemnih sustava skladišta plina u odnosu na domaću potrošnju plina, važnost podzemnih sustava skladišta plina za sigurnost opskrbe plinom u regiji i eventualni postojeći skladišni terminali za UPP. Budući da ova Uredba treba stupiti na snagu nakon početka sezone punjenja skladišta u 2022., u svim mjerama koje Komisija poduzme radi rješavanja odstupanjâ od krivulje punjenja za 2022. trebalo bi uzeti u obzir ograničeno vrijeme dostupno za provedbu ove Uredbe na nacionalnoj razini. Komisija bi trebala osigurati da mjere ne prelaze ono što je potrebno kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe plinom i da se pritom nerazmjerno ne opterećuju države članice, sudionici na tržištu plina, operatori sustavâ skladišta ili potrošači.

- (16) Države članice trebale bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale postizanje ciljeva punjenja. Države članice trebale bi pritom nastojati koristiti se tržišnim mjerama kao prvim sredstvom, ako je to moguće, kako bi se izbjegli nepotrebni poremećaji na tržištu. Države članice trebale bi moći odlučiti postaviti viši cilj punjenja kako bi Unija mogla nastojati zajednički dostići popunjenost 85 % kapaciteta podzemnih sustava skladišta plina u Uniji za 2022. S obzirom na različite regulatorne režime koji su u mnogim državama članicama već uspostavljeni radi potpore punjenju sustavâ skladišta, ne bi trebalo uvesti poseban instrument za postizanje krivulja punjenja ili cilja punjenja. Države članice trebale bi moći odlučiti koji je instrument najprikladniji za njihove nacionalne sustave, pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti. Države članice ili nadležna regulatorna tijela trebali bi stoga imati mogućnost odrediti od kojih bi se sudionika na tržištu trebalo zahtijevati da osiguraju punjenje podzemnih sustava skladišta plina. Države članice ili nadležna regulatorna tijela trebali bi također moći odlučiti o tome jesu li regulatorna sredstva, kao što su mjere kojima se nositelji kapaciteta obvezuju na oslobađanje neiskorištenih kapaciteta, koje su moguće u skladu s postojećim tržišnim pravilima Unije, dovoljna za osiguravanje postizanja ciljeva punjenja ili su potrebni financijski poticaji ili popusti na tarife za skladištenje. Ako država članica opskrbljivačima koji na njezinu državnom području plinom opskrbljuju zaštićene kupce uvede obvezu skladištenja plina u podzemnim sustavima skladišta plina, količinu plina koju treba skladištiti trebalo bi utvrditi na temelju količine prirodnog plina koja se isporučuje tim zaštićenim kupcima. Države članice trebale bi se međusobno koordinirati i upotrebljavati instrumente kao što su platforme za kupnju UPP-a kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećala upotreba UPP-a za punjenje sustavâ skladišta. Osim toga, države članice trebale bi smanjiti infrastrukturne i regulatorne prepreke za zajedničku upotrebu UPP-a za punjenje sustavâ skladišta.

- (17) U Komunikaciji Komisije od 8. ožujka 2022. naslovljenoj „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju” pojašnjeno je da se pravom Unije državama članicama omogućuje da pružaju potporu opskrbljivačima plinom u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a kako bi se osiguralo punjenje sustava skladišta, primjerice u obliku jamstava (dvosmjerni ugovor za kompenzaciju razlike).
- (18) Sve mjere koju države članice poduzimaju radi osiguravanja punjenja podzemnih sustava skladišta plina, uključujući uvjete koje treba uvesti u pogledu punjenja na temelju raspodjele opterećenja i uvjete koje treba uvesti u pogledu povlačenja plina iz podzemnih sustava skladišta plina trebale bi biti nužne, jasno definirane, transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i provjerljive te se njima ne bi trebalo neopravdano narušavati tržišno natjecanje ni pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina niti ugrožavati sigurnost opskrbe plinom drugih država članica ili Unije. Takve mjere posebno ne bi smjele dovesti do jačanja dominantnog položaja ili neočekivanih dobitaka poduzeća koja kontroliraju podzemne sustave skladišta plina ili koja su rezervirala skladišni kapacitet, ali ga nisu upotrijebila.

- (19) Učinkovita upotreba postojeće infrastrukture, među ostalim i prekograničnih transportnih kapaciteta, podzemnih sustava skladišta plina i terminala za UPP, važna je za zaštitu sigurnosti opskrbe plinom u duhu solidarnosti. Otvorene energetske granice ključne su za sigurnost opskrbe plinom, među ostalim i u vremenima poremećaja u opskrbi plinom na nacionalnoj razini, na regionalnoj razini ili na razini Unije. Stoga mjere poduzete kako bi se osiguralo punjenje podzemnih sustava skladišta plina ne bi smjele blokirati ili ograničavati prekogranične kapacitete dodijeljene u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/459¹. Osim toga, države članice trebale bi osigurati da pohranjeni plin ostane dostupan, među ostalim i susjednim državama članicama te ako se proglašeno izvanredno stanje kako je navedeno u članku 11. stavku 1. točki (c) Uredbe (EU) 2017/1938.

¹ Uredba Komisije (EU) 2017/459 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 984/2013 (SL L 72, 17.3.2017., str. 1.).

- (20) Zbog obveze skladištenja vjerojatno će doći do financijskog opterećenja za relevantne sudionike na tržištu u onim državama članicama koje na svojem državnom području imaju relevantne podzemne sustave skladišta plina, dok bi povećanje razine sigurnosti opskrbe plinom trebalo koristiti svim državama članicama, među ostalim i onima koje nemaju podzemne sustave skladišta plina. Radi raspodjele, u duhu solidarnosti, opterećenja povezanog s osiguravanjem da su podzemni sustavi skladišta plina u Uniji dostatno napunjeni kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe plinom, države članice koje nemaju podzemne sustave skladišta plina trebale bi upotrebljavati podzemne sustave skladišta plina u drugim državama članicama. U slučaju da određena država članica nema spojni plinovod s drugim državama članicama ili ako zbog ograničenog prekograničnog transportnog kapaciteta određene države članice ili drugih tehničkih razloga upotreba podzemnih sustava skladišta plina u drugim državama članicama nije moguća, tu bi obvezu trebalo na odgovarajući način smanjiti.

- (21) Države članice koje nemaju podzemne sustave skladišta plina trebale bi osigurati da sudionici na tržištu u takvim državama članicama imaju uspostavljene aranžmane u državama članicama koje imaju takve sustave skladišta u kojima se predviđa upotreba, do 1. studenoga, skladišnih količina koje odgovaraju najmanje 15 % njihove prosječne godišnje potrošnje plina tijekom prethodnih pet godina. Međutim, države članice koje nemaju podzemne sustave skladišta plina trebale bi također moći razviti alternativni mehanizam raspodjele opterećenja s jednom ili više država članica koje imaju podzemne sustave skladišta plina. Pri razmatranju mehanizma raspodjele opterećenja trebalo bi uzeti u obzir i druge postojeće jednakovrijedne mjere za zaštitu sigurnosti opskrbe plinom, kao što je jednakovrijedna obveza u pogledu goriva koja nisu prirodni plin, uključujući naftu, pod određenim uvjetima. Države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o takvim alternativnim mehanizmima raspodjele opterećenja te dokazati tehnička ograničenja i jednakovrijednost poduzetih mjera.
- (22) Moguće je da mjere kojima države članice koje nemaju podzemne sustave skladišta plina dijele opterećenje obveze skladištenja s državama članicama koje imaju podzemne sustave skladišta plina s druge strane imaju financijski učinak na relevantne sudionike na tržištu. Državama članicama koje nemaju podzemne sustave skladišta plina trebalo bi stoga dopustiti da sudionicima na tržištu pruže financijske poticaje ili naknadu za izgubljene prihode ili za troškove koje su imali zbog uvedenih obveza, a koji se ne mogu pokriti prihodima. Ako se takve mjere financiraju naplaćivanjem pristojbe, ta se pristojba ne bi trebala primjenjivati na prekogranične interkonekcijske točke.

- (23) Djelotvorno praćenje i izvješćivanje ključni su za ocjenu prirode i opsega rizika povezanih sa sigurnošću opskrbe plinom te za odabir primjerenih mjera za suzbijanje takvih rizika. Operatori podzemnih sustava skladišta plina trebali bi tijekom sezone punjenja jednom mjesečno izvješćivati nadležna tijela o razinama punjenja. Vlasnike i operatore podzemnih sustava skladišta plina potiče se da na središnjoj platformi za izvješćivanje redovito unose podatke o kapacitetu i razini punjenja za svaki podzemni sustav skladišta plina.
- (24) Nadležna tijela imaju važnu ulogu u praćenju sigurnosti opskrbe plinom i osiguravaju ravnotežu između sigurnosti opskrbe plinom i troškova mjera za potrošače. Nadležno tijelo svake države članice ili drugi subjekt koji je imenovala država članica trebali bi pratiti razine punjenja podzemnih sustava skladišta plina na svojem državnom području i o rezultatima izvješćivati Komisiju. Komisija bi također trebala moći, prema potrebi, pozvati Agenciju Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER) da pomogne u praćenju.

- (25) Ključno je da se u procjenama rizika koje se provode na temelju članka 7. Uredbe (EU) 2017/1938 uzmu u obzir svi rizici koji bi mogli ozbiljno utjecati na sigurnost opskrbe plinom. U tu bi svrhu u pristupu procjeni sigurnosti opskrbe plinom koji se temelji na riziku i u uspostavi preventivnih mjera i mjera ublažavanja također trebalo uzeti u obzir scenarije u kojima je došlo do potpunog poremećaja jednog izvora opskrbe. S ciljem osiguravanja najveće moguće pripravnosti kako bi se izbjegao poremećaj u opskrbi plinom i ublažili učinci takvog poremećaja, trebalo bi provesti zajedničku procjenu rizika i nacionalne procjene rizika uzimajući u obzir takve scenarije. Time bi se omogućile koordinacija mjera za ublažavanje učinaka izvanrednog stanja i optimizacija resursa kako bi se zajamčila kontinuirana opskrba u slučaju potpunog poremećaja opskrbe.
- (26) Trebalo bi ojačati ulogu GCG-a i to tako da mu se dodijeli izričit mandat za praćenje uspješnosti država članica i za razvoj najboljih praksi kad je riječ o sigurnosti opskrbe plinom. Komisija bi stoga trebala redovito izvješćivati GCG, a GCG bi trebao pomagati Komisiji u praćenju ciljeva punjenja i osiguravanju njihova postizanja.

- (27) GCG djeluje kao glavni savjetnik Komisije kako bi se olakšala koordinacija mjera sigurnosti opskrbe te pomaže Komisiji u svakom trenutku, a posebno u slučaju krize. Prema potrebi, kako bi se osigurala najveća moguća pripravnost i olakšala brza razmjena informacija, Komisija će u očekivanju moguće krize bez odgode sazvati sastav GCG-a za upravljanje kriznim situacijama. Sastav GCG-a za upravljanje kriznim situacijama trebao bi biti na raspolaganju za pružanje pomoći Komisiji onoliko dugo koliko je to potrebno. U tu bi svrhu GCG trebao održavati komunikacijske kanale s državama članicama i svim relevantnim sudionicima na tržištu u području sigurnosti opskrbe plinom te prikupljati informacije relevantne za sigurnost opskrbe plinom na nacionalnoj razini, na regionalnoj razini i na razini Unije.

- (28) Sektor sustava skladišta od velike je važnosti za Uniju, sigurnost njezine opskrbe energijom i druge ključne sigurnosne interese Unije. U skladu s tim, podzemni sustavi skladišta plina smatraju se kritičnom infrastrukturom u smislu Direktive Vijeća 2008/114/EZ¹. Države članice potiče se da uzmu u obzir mjere uvedene ovom Uredbom u svojim nacionalnim energetske i klimatskim planovima te u izvješćima o napretku donesenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća².

¹ Direktiva Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite (SL L 345, 23.12.2008., str. 75.).

² Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

- (29) U mreži sustava skladišta potrebne su dodatne zaštitne mjere kako bi se izbjegle prijetnje javnom redu i javnoj sigurnosti u Uniji ili dobrobiti građana Unije. Države članice trebale bi osigurati da svakog operatora sustavâ skladišta, uključujući operatore sustavâ skladišta koje kontroliraju operatori transportnih sustava, certificira nacionalno regulatorno tijelo ili drugo nadležno tijelo koje je imenovala država članica kako bi se osiguralo da se utjecajem na operatora sustavâ skladišta ne ugrožava sigurnost opskrbe energijom ili bilo koji drugi ključni sigurnosni interes u Uniji ili bilo kojoj državi članici. Za analizu mogućih rizika za sigurnost opskrbe energijom važna je koordinacija među državama članicama u provedbi procjene sigurnosti opskrbe. Pri toj procjeni ne bi trebalo praviti razliku među sudionicima na tržištu nego bi se njome trebalo u potpunosti poštovati načela funkcionalnog unutarnjeg tržišta. Kako bi se brzo ublažio rizik koji proizlazi iz niskih razina punjenja, to bi se certificiranje trebalo prvenstveno i brže provesti za veće podzemne sustave skladišta koji su u zadnje vrijeme napunjeni na trajno niskim razinama kako bi se osiguralo da se potencijalni problemi u pogledu sigurnosti opskrbe plinom koji proizlaze iz kontrole nad takvim velikim sustavima skladišta mogu isključiti ili, ako je to moguće, ispraviti. S obzirom na to da je prosječna razina punjenja svih podzemnih skladišta u Uniji na datum 31. ožujka u prethodnih šest godina iznosila 35 % njihova maksimalnog kapaciteta, prag za utvrđivanje neuobičajeno niske razine punjenja u ožujku 2021. i ožujku 2022. trebalo bi utvrditi na 30 %.

- (30) Nacionalna regulatorna tijela ili drugo nadležno tijelo koje su imenovale dotične države članice (u svakom od slučajeva „tijelo za certificiranje”) trebala bi odbiti certificiranje ako zaključče da bi osoba koja ima izravnu ili neizravnu kontrolu ili izvršava bilo koje pravo nad operatorom sustavâ skladišta mogla ugroziti sigurnost opskrbe energijom ili bilo koji drugi ključni sigurnosni interes na nacionalnoj razini, na regionalnoj razini ili na razini Unije. U toj procjeni tijelo za certificiranje trebalo bi uzeti u obzir komercijalne odnose koji bi mogli negativno utjecati na poticaje i sposobnost operatora sustavâ skladišta da napuni podzemni sustav skladišta plina te međunarodne obveze Unije i sve druge posebne činjenice i okolnosti slučaja. Kako bi se osigurala dosljedna primjena pravilâ certifikacije u cijeloj Uniji, poštovanje međunarodnih obveza Unije te solidarnost i energetska sigurnost unutar Unije, tijelo za certificiranje trebalo bi pri donošenju odluka o certifikaciji u najvećoj mogućoj mjeri uzeti u obzir mišljenje Komisije, među ostalim i revidiranjem svojeg nacрта odluke, prema potrebi. Ako tijelo za certificiranje odbije certificiranje, trebalo bi imati ovlast zahtijevati od bilo koje osobe da otuđi vlasnički udio koji ima u vlasniku sustava skladišta ili operatoru sustavâ skladišta ili da otuđi prava koja ima nad vlasnikom sustava skladišta ili operatorom sustavâ skladišta i odrediti rok za takvo otuđivanje, naložiti bilo koju drugu odgovarajuću mjeru kako bi se osiguralo da ta osoba ne može imati bilo kakvu kontrolu ili izvršavati bilo kakvo pravo nad tim vlasnikom sustava skladišta ili tim operatorom sustavâ skladišta te odlučiti o odgovarajućim kompenzacijskim mjerama. Sve mjere poduzete pri donošenju odluke o certifikaciji radi rješavanja sigurnosnih rizika opskrbe plinom ili zbog drugih ključnih sigurnosnih interesa trebale bi biti nužne, jasno definirane, transparentne, proporcionalne i nediskriminirajuće.

- (31) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Njome se osobito poštuje pravo osobe da joj se ne oduzme vlasništvo, osim u javnom interesu i u slučajevima i pod uvjetima koje propisuje zakon, ako se pravodobno isplati pravična naknada za gubitak vlasništva, kako je predviđeno u članku 17. Povelje, te pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, kako je predviđeno u članku 47. Povelje.
- (32) Ako poduzeća moraju kupiti više plina u vrijeme kada je cijena plina visoka, to bi moglo dodatno povećati cijene. Stoga bi regulatorna tijela trebala moći primijeniti popust u iznosu do 100 % na ulazne i izlazne tarife za transportni i distribucijski kapacitet u skladište i iz njega, i za podzemne sustave skladišta plina i za terminale za UPP, čime bi skladištenje postalo privlačnije sudionicima na tržištu. Nacionalna regulatorna tijela i tijela nadležna za tržišno natjecanje također se potiče da iskoristite svoje ovlasti kako bi djelotvorno isključila neopravdana povećanja tarifa za skladištenje.

- (33) S obzirom na aktualne iznimne okolnosti i nesigurnosti povezane s budućim promjenama u geopolitičkoj situaciji, države članice potiče se da postignu ciljeve punjenja što je prije moguće.
- (34) S obzirom na neposrednu opasnost za sigurnost opskrbe plinom prouzročenu ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu dan nakon objave. Zbog iznimne prirode aktualnih okolnosti određene odredbe uvedene ovom Uredbom trebale bi se primjenjivati samo do 31. prosinca 2025.
- (35) Ovu bi Uredba hitno trebala postati dio pravne stečevine Energetske zajednice u skladu s Ugovorom o Energetskoj zajednici koji je potpisan u Ateni 25. listopada 2005. i stupio je na snagu 1. srpnja 2006.
- (36) Uredbu (EU) 2017/1938 i Uredbu (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

¹ Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005 (SL L 211, 14.8.2009., str. 36.).

Članak 1.
Izmjene Uredbe (EU) 2017/1938

Uredba (EU) 2017/1938 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 2. dodaju se sljedeće točke:

- „27. ‚krivulja punjenja‘ znači niz prijelaznih ciljeva za podzemne sustave skladišta plina svake države članice, kako su navedeni u Prilogu I.a za 2022., i utvrđeni u skladu s člankom 6.a za sljedeće godine;
28. ‚cilj punjenja‘ znači obvezujući cilj za razinu punjenja zbirnog kapaciteta podzemnih sustava skladišta plina;
29. ‚strateška skladište‘ znači podzemno skladište ili dio podzemnog skladišta neukapljenog prirodnog plina koji operatori transportnih sustava, subjekt koji su imenovale države članice ili poduzeće kupuju, kojim upravljaju i koji skladište, i koji se smije pustiti u promet tek nakon prethodnog obavješćivanja ili odobrenje tijela javne vlasti za puštanje u promet te koji se općenito pušta u promet u slučaju:
- (a) velike nestašice u opskrbi;
 - (b) poremećaja u opskrbi; ili
 - (c) proglašenja izvanrednog stanja kako je navedeno u članku 11. stavku 1. točki (c);

30. „zaliha za uravnoteženje” znači neukapljeni prirodni plin:
- (a) koji operatori transportnih sustava ili subjekt koji je imenovala država članica kupuju, kojim upravljaju i koji skladište ispod zemlje isključivo u svrhu obavljanja funkcija operatora transportnih sustava i sigurnosti opskrbe plinom; i
 - (b) koji se otprema samo ako je to potrebno za održavanje rada sustava pod sigurnim i pouzdanim uvjetima u skladu s člankom 13. Direktive 2009/73/EZ i člancima 8. i 9. Uredbe (EU) br. 312/2014;
31. „podzemni sustav skladišta plina” znači sustav skladišta plina, kako je definiran u članku 2. točki 9. Direktive 2009/73/EZ, koji se upotrebljava za skladištenje prirodnog plina, među ostalim i zalihe za uravnoteženje, i koji je povezan s transportnim ili distribucijskim sustavom, ali ne uključuje nadzemna kuglasta skladišta ili skladišta za operativnu akumulaciju.”;

2. umeću se sljedeći članci:

„Članak 6.a

Ciljevi punjenja i krivulje punjenja

1. Podložno stavcima od 2. do 5.države članice postižu sljedeće ciljeve punjenja za zbirni kapacitet svih podzemnih sustava skladišta plina koji se nalaze na njihovu državnom području i izravno su povezani s tržišnim područjem na njihovu državnom području i za sustave skladišta navedene u Prilogu I.b do 1. studenoga svake godine:

(a) za 2022.: 80 %;

(b) od 2023.: 90 %.

Za potrebe usklađivanja s ovim stavkom države članice uzimaju u obzir cilj zaštite sigurnosti opskrbe plinom u Uniji u skladu s člankom 1.

2. Neovisno o stavku 1. i ne dovodeći u pitanje obveze drugih država članica da napune dotične podzemne sustave skladišta plina, cilj punjenja za svaku državu članicu u kojoj se nalaze podzemni sustavi skladišta plina smanjuje se na količinu koja odgovara 35 % prosječne godišnje potrošnje plina tijekom prethodnih pet godina u toj državi članici.
3. Neovisno o stavku 1. i ne dovodeći u pitanje obveze drugih država članica da napune dotične podzemne sustave skladišta plina, cilj punjenja za svaku državu članicu u kojoj se nalaze podzemni sustavi skladišta plina smanjuje se za količinu koja je isporučena trećim zemljama tijekom referentnog razdoblja 2016. – 2021. ako je prosječna isporučena količina tijekom razdoblja povlačenja plina iz skladišta (listopad – travanj) bila veća od 15 TWh godišnje.
4. Za podzemne sustave skladišta plina navedene u Prilogu I.b primjenjuju se ciljevi punjenja na temelju stavka 1. i krivulje punjenja na temelju stavka 7. Pojediniosti o obvezama svake države članice utvrdit će se u bilateralnom sporazumu u skladu s Prilogom I.b.

5. Država članica može djelomično postići cilj punjenja uračunavanjem UPP-a koji je fizički uskladišten i raspoloživ u njezinim terminalima za UPP ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:
 - (a) plinski sustav uključuje znatan kapacitet za skladištenje UPP-a, koji godišnje čini više od 4 % prosječne nacionalne potrošnje tijekom prethodnih pet godina;
 - (b) država članica uvela je obvezu opskrbljivačima plinom da skladište minimalne količine plina u podzemnim sustavima skladišta plina i/ili terminalima za UPP u skladu s člankom 6.b stavkom 1. točkom (a).

6. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi postigle prijelazne ciljeve ili osigurale postizanje prijelaznih ciljeva kako slijedi:
 - (a) za 2022.: kako su navedeni u Prilogu I.a; i
 - (b) od 2023.: u skladu sa stavkom 7.

7. Za 2023. i sljedeće godine svaka država članica koje ima podzemne sustave skladišta plina do 15. rujna prethodne godine Komisiji podnosi, u zbirnom obliku, nacrt krivulje punjenja zajedno s prijelaznim ciljevima za veljaču, svibanj, srpanj i rujan, uključujući tehničke informacije, za podzemne sustave skladišta plina koji se nalaze na njezinu državnom području i izravno su povezani s njezinim tržišnim područjem. Krivulja punjenja i prijelazni ciljevi temelje se na prosječnoj stopi punjenja tijekom prethodnih pet godina.

Za države članice za koje je cilj punjenja smanjen na 35 % njihove prosječne godišnje potrošnje plina na temelju stavka 2 na odgovarajući način smanjuju se prijelazni ciljevi krivulje punjenja.

Na temelju tehničkih informacija koje je dostavila svaka država članica i uzimajući u obzir ocjenu GCG-a, Komisija donosi provedbene akte o utvrđivanju krivulje punjenja za svaku državu članicu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18.a stavka 2. Donose se do 15. studenoga prethodne godine, ako je potrebno te među ostalim i ako je država članica podnijela ažurirani nacrt krivulje punjenja. Temelje se na ocjeni opće situacije u pogledu sigurnosti opskrbe plinom i razvoja potražnje za plinom i opskrbe plinom u Uniji i pojedinačnim državama članicama te se utvrđuju na način kojim se štiti sigurnost opskrbe plinom i istodobno izbjegava nepotrebno opterećenje za države članice, sudionike na tržištu plina, operatore sustavâ skladišta ili kupce te neopravdano narušavanje tržišnog natjecanja među sustavima skladišta koji se nalaze u susjednim državama članicama.

8. Ako država članica u bilo kojoj godini zbog posebnih tehničkih značajki jednog ili više podzemnih sustava skladišta plina koji se nalaze na njezinu državnom području, kao što su iznimno niske stope utiskivanja, ne može postići svoj cilj punjenja do 1. studenoga, dopušteno joj je da ga postigne do 1. prosinca. Država članica o tome obavješćuje Komisiju do 1. studenoga navodeći razloge za kašnjenje.
9. Cilj punjenja ne primjenjuje se sve dok traje izvanredno stanje na regionalnoj razini ili na razini Unije koje je Komisija proglasila na temelju članka 12. na zahtjev, ovisno o slučaju, jedne ili više država članica koje su proglasile izvanredno stanje na nacionalnoj razini.
10. Nadležno tijelo svake države članice kontinuirano prati usklađenost s krivuljom punjenja i redovito izvješćuju GCG. Ako je razina punjenja u određenoj državi članici za više od pet postotnih bodova ispod razine krivulje punjenja, nadležno tijelo bez odgode poduzima djelotvorne mjere za povećanje razine punjenja. Države članice o poduzetim mjerama obavješćuju Komisiju i GCG.

11. U slučaju znatnog i trajnog odstupanja države članice od krivulje punjenja kojim se ugrožava postizanje cilja punjenja ili u slučaju odstupanja od cilja punjenja, Komisija, nakon savjetovanja s GCG-om i dotičnim državama članicama, toj državi članici ili drugim dotičnim državama članicama izdaje preporuku o mjerama koje se odmah moraju poduzeti.

Ako se odstupanje znatno ne smanji u roku od mjesec dana od primitka preporuke Komisije, Komisija, nakon savjetovanja s GCG-om i dotičnom državom članicom, kao krajnju mjeru donosi odluku kojom se od dotične države članice zahtijeva da poduzme mjere kojima se djelotvorno otklanja odstupanje, uključujući, prema potrebi, jednu ili više mjera predviđenih u članku 6.b stavku 1. ili bilo koju drugu mjeru kako bi se osiguralo postizanje cilja punjenja na temelju ovog članka.

Pri odlučivanju o tome koje mjere poduzeti na temelju drugog podstavka Komisija uzima u obzir specifičnu situaciju dotičnih država članica, kao što su veličina podzemnih sustava skladišta plina u odnosu na domaću potrošnju plina, važnost podzemnih sustava skladišta plina za sigurnost opskrbe plinom u regiji i eventualni postojeći skladišni terminali za UPP.

U svim mjerama koje Komisija poduzme radi rješavanja odstupanja od krivulje punjenja ili cilja punjenja za 2022. uzima se u obzir kratak vremenski okvir za provedbu ovog članka na nacionalnoj razini koji je mogao doprinijeti odstupanju od krivulje punjenja ili cilja punjenja za 2022.

Komisija osigurava da mjere poduzete na temelju ovog stavka:

- (a) ne prelaze ono što je potrebno za zaštitu sigurnosti opskrbe plinom;
- (b) nerazmjerno ne opterećuju države članice, sudionike na tržištu plina, operatore sustava skladišta ili kupce.

Članak 6.b

Provedba ciljeva punjenja

1. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući pružanje financijskih poticaja ili naknade sudionicima na tržištu, kako bi postigle ciljeve punjenja utvrđene na temelju članka 6.a. Pri osiguravanju da ciljevi punjenja budu postignuti, države članice, kad je to moguće, prednost daju tržišnim mjerama.

U mjeri u kojoj bila koja od mjera predviđenih u ovom članku čini dužnosti i ovlasti nacionalnog regulatornog tijela na temelju članka 41. Direktive 2009/73/EZ, nacionalna regulatorna tijela odgovorna su za poduzimanje te mjere.

Mjere poduzete na temelju ovog stavka posebno mogu uključivati sljedeće:

- (a) zahtijevanje od opskrbljivača plinom da skladište minimalne količine plina u sustavima skladišta, među ostalim i u podzemnim sustavima skladišta plina i/ili u skladišnim terminalima za UPP, a te količine određuju se na temelju količine plina koju opskrbljivači plinom isporučuju zaštićenim kupcima;

- (b) zahtijevanje od operatora sustavâ skladišta da svoje kapacitete ponude sudionicima na tržištu;
- (c) zahtijevanje od operatora transportnih sustava ili subjekata koje je imenovala država članica da kupuju zalihe za uravnoteženje i njima upravljaju isključivo radi obavljanja svojih funkcija operatora transportnih sustava i, ako je potrebno, uvođenje obveze za druge imenovane subjekte radi zaštite sigurnosti opskrbe plinom u slučaju izvanrednog stanja kako je navedeno u članku 11. stavku 1. točki (c);
- (d) upotrebu koordiniranih instrumenata, kao što su platforme za kupnju UPP-a, s drugim državama članicama kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećala upotreba UPP-a i smanjile infrastrukturne i regulatorne prepreke za zajedničku upotrebu UPP-a za punjenje podzemnih sustava skladišta plina;

- (e) upotrebu dobrovoljnih mehanizama za zajedničku nabavu prirodnog plina u vezi s čijom primjenom Komisija može, ako je to potrebno, izdati smjernice do 1. kolovoza 2022.;
- (f) pružanje financijskih poticaja sudionicima na tržištu, među ostalim i operatorima sustavâ skladišta, kao što su ugovori za kompenzaciju razlike, ili pružanje naknade sudionicima na tržištu za izgubljene prihode ili za troškove koje su imali zbog obveza za sudionike na tržištu, uključujući operatore sustavâ skladišta, a koji se ne mogu pokriti prihodima;
- (g) zahtijevanje od nositelja skladišnog kapaciteta da upotrebljavaju ili oslobode neiskorištene rezervirane kapacitete, pri čemu je nositelj skladišnog kapaciteta koji ne upotrebljava skladišni kapacitet i dalje dužan platiti dogovorenu cijenu za cijelo trajanje ugovora o skladištenju;
- (h) donošenje djelotvornih instrumenata za kupnju strateških skladišta i upravljanje takvim skladištima, od strane javnih ili privatnih subjekata, pod uvjetom da se takvim instrumentima ne narušavaju tržišno natjecanje ni pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta;

- (i) imenovanje posebnog subjekta čija je zadaća postizanje cilja punjenja u slučaju da cilj punjenja inače ne bi bio postignut;
 - (j) davanje popustâ na tarife za skladištenje;
 - (k) prikupljanje prihoda potrebnih za povrat kapitalnih i operativnih rashoda povezanih s reguliranim sustavima skladišta u obliku tarifa za skladištenje i u obliku namjenske naknade uključene u transportne tarife koja se prikuplja samo od izlaznih točaka do krajnjih kupaca koji se nalaze u istim državama članicama, pod uvjetom da prihodi prikupljeni putem tarifa nisu viši od dopuštenih prihoda.
2. Mjere koje države članice poduzmu na temelju stavka 1. ograničene su na ono što je potrebno za postizanje krivulja punjenja i ciljeva punjenja. Te mjere moraju biti jasno definirane, transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i provjerljive. Njima se ne smije neopravdano narušavati tržišno natjecanje ni pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina niti ugrožavati sigurnost opskrbe plinom drugih država članica ili Unije.

3. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale upotrebu postojeće infrastrukture na nacionalnoj i regionalnoj razini radi poboljšanja sigurnosti opskrbe plinom na učinkovit način. Tim se mjerama ni u kojem slučaju ne blokira niti ograničava prekogranična upotreba sustava skladišta ili terminala za UPP niti ograničavaju prekogranični transportni kapaciteti dodijeljeni u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/459*.
4. Pri poduzimanju mjera na temelju ovog članka države članice primjenjuju načelo, energetska učinkovitost na prvom mjestu', pri čemu i dalje ostvaruju ciljeve svojih mjera, u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća**.

Članak 6.c

Aranžmani za skladištenje i mehanizam raspodjele opterećenja

1. Država članica koja nema podzemne sustave skladišta plina osigurava da sudionici na tržištu u toj državi članici imaju uspostavljene aranžmane s operatorima podzemnih sustava skladišta ili drugim sudionicima na tržištu u državama članicama koje imaju podzemne sustave skladišta plina. U tim se aranžmanima predviđa upotreba, do 1. studenoga, skladišnih količina koje odgovaraju najmanje 15 % prosječne godišnje potrošnje plina države članice koja nema podzemne sustave skladišta plina tijekom prethodnih pet godina. Međutim, ako prekogranični transportni kapacitet ili druga tehnička ograničenja sprečavaju državu članicu koja nema podzemne sustave skladišta plina da u cijelosti iskoristi 15 % tih skladišnih količina, ta država članica skladišti samo onoliko plina koliko je to tehnički moguće.

U slučaju da država članica zbog tehničkih ograničenja ne može ispuniti obvezu utvrđenu u prvom podstavku i da ta država članica ima uspostavljenu obvezu skladištenja drugih goriva kao zamjene za plin, obveza utvrđena u prvom podstavku iznimno se može ispuniti jednakovrijednom obvezom skladištenja goriva koja nisu plin. Dotična država članica dokazuje tehnička ograničenja i jednakovrijednost mjere.

2. Odstupajući od stavka 1., država članica koja nema podzemne sustave skladišta plina može razviti mehanizam raspodjele opterećenja s jednom ili više država članica koje imaju podzemne sustave skladišta plina (mehanizam raspodjele opterećenja).

Mehanizam raspodjele opterećenja temelji se na relevantnim podacima iz najnovije procjene rizika na temelju članka 7. i njime se uzimaju u obzir svi parametri navedeni u nastavku:

- (a) trošak financijske potpore za postizanje ciljeva punjenja, bez uzimanja u obzir troškova povezanih s ispunjavanjem eventualnih obveza u vezi sa strateškim skladištem;
- (b) količine plina potrebne za zadovoljavanje potražnje zaštićenih kupaca u skladu s člankom 6. stavkom 1.;
- (c) eventualna tehnička ograničenja, među ostalim i raspoloživi podzemni skladišni kapacitet, tehnički prekogranični transportni kapacitet i stope povlačenja.

Države članice obavješćuju Komisiju o mehanizmu raspodjele opterećenja do ... [dva mjeseca nakon stupanja datuma stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni]. Ako se do tog datuma ne postigne dogovor o mehanizmu raspodjele opterećenja, države članice koje nemaju podzemne sustave skladišta plina dokazuju usklađenost sa stavkom 1. i o tome obavješćuju Komisiju.

3. Kao prijelazna mjera, države članice koje nemaju podzemne sustave skladišta plina, ali imaju podzemne sustave skladišta plina uvrštene na posljednji popis projekata od zajedničkog interesa na koji se upućuje u Uredbi (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća^{***}, mogu se djelomično uskladiti sa stavkom 1. tako da uračunavaju zalihe UPP-a u postojećim plutajućim skladišnim objektima, dok njihovi podzemni sustavi skladišta plina ne budu u pogonu.
4. Države članice koje nemaju podzemne sustava skladišta plina mogu sudionicima na tržištu ili operatorima transportnih sustava, ovisno o slučaju, pružiti poticaje ili financijsku naknadu za izgubljene prihode ili za troškove koje su oni imali zbog toga što su poštovali svoje obveze skladištenja na temelju ovog članka, ako se takav gubitak ili takvi troškovi ne mogu pokriti prihodima, kako bi se osiguralo poštovanje njihove obveze skladištenja plina u drugim državama članicama na temelju stavka 1. ili osigurala provedba mehanizma raspodjele opterećenja. Ako se poticaj ili financijska naknada financira naplaćivanjem pristojbe, ta se pristojba ne smije primjenjivati na prekogranične interkonekcijske točke.

5. Neovisno o stavku 1., ako država članica ima podzemne sustave skladišta plina koji se nalaze na njezinu državnom području, a zbirni kapacitet tih sustava skladišta veći je od godišnje potrošnje plina te države članice, države članice koje nemaju podzemne sustave skladišta plina koje imaju pristup tim skladištima:
- (a) osiguravaju da do 1. studenoga skladišne količine odgovaraju barem prosječnoj upotrebi skladišnog kapaciteta tijekom prethodnih pet godina koja se utvrđuje, među ostalim, uzimajući u obzir protoke tijekom sezone povlačenja tijekom prethodnih pet godina iz država članica u kojima se sustavi skladišta nalaze; ili
 - (b) dokazuju da je rezerviran skladišni kapacitet koji je jednak količini obuhvaćenoj obvezom iz točke (a).

Ako država članica koja nema podzemne sustave skladišta plina može dokazati da je rezerviran skladišni kapacitet koji je jednak količini obuhvaćenoj obvezom iz prvog podstavka točke (a), primjenjuje se stavak 1.

Obveza iz ovog stavka ograničena je na 15 % prosječne godišnje potrošnje plina tijekom prethodnih pet godina u dotičnoj državi članici.

6. Osim ako je drukčije navedeno u Prilogu I.b, u slučaju podzemnih sustava skladišta plina koji se nalaze u jednoj državi članici, koji nisu obuhvaćeni stavkom 5., ali koji su izravno su povezani s tržišnim područjem druge države članice, ta druga država članica osigurava da do 1. studenoga skladišne količine odgovaraju barem prosjeku skladišnog kapaciteta rezerviranog na odgovarajućoj prekograničnoj točki tijekom prethodnih pet godina.

Članak 6.d

Praćenje i izvršavanje

1. Operatori sustavâ skladišta izvješćuju nadležno tijelo u svakoj državi članici u kojoj se nalaze dotični podzemni sustavi skladišta plina i, ako je primjenjivo, subjekt koji je imenovala ta država članica (,imenovani subjekt'), o razini punjenja kako slijedi:
 - (a) za 2022.: o svakom od prijelaznih ciljeva navedenih u Prilogu I.a; i
 - (b) od 2023.: kako je utvrđeno na temelju članka 6.a stavka 4.
2. Nadležno tijelo i, ako je primjenjivo, imenovani subjekt svake države članice prate razine punjenja podzemnih sustava skladišta plina na svojem državnom području na kraju svakog mjeseca i bez nepotrebne odgode izvješćuju Komisiju o rezultatima.

Komisija može, prema potrebi, pozvati Agenciju Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER) da pomogne u takvom praćenju.

3. Na temelju informacija koje je dostavilo nadležno tijelo i, ako je primjenjivo, imenovani subjekt svake države članice, Komisija redovito izvješćuje GCG.
4. GCG pomaže Komisiji u praćenju krivulja punjenja i ciljeva punjenja te izrađuje smjernice za Komisiju o odgovarajućim mjerama za osiguravanje usklađenosti u slučaju da države članice odstupe od krivulja punjenja ili ne postignu ciljeve punjenja.
5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi postigle krivulje punjenja i ciljeve punjenja te osigurale da sudionici na tržištu poštuju obveze skladištenja koje su potrebne za njihovo postizanje, među ostalim i uvođenjem dostatno odvraćajućih sankcija i novčanih kazni za te sudionike na tržištu.

Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o mjerama izvršavanja poduzetima na temelju ovog stavka.

6. Ako se trebaju razmijeniti poslovno osjetljive informacije, Komisija može sazvati sastanke GCG-a koji su ograničeni na Komisiju i države članice.

7. Razmijenjene informacije ograničene su na ono što je potrebno u svrhu praćenja usklađenosti s ovom Uredbom.

Komisija, nacionalna regulatorna tijela i države članice čuvaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija primljenih u svrhu izvršavanja svojih obveza.

-
- * Uredba Komisije (EU) 2017/459 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 984/2013 (SL L 72, 17.3.2017., str. 1.).
- ** Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).
- *** Uredba (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu, izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva 2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013 (SL L 152, 3.6.2022., str. 45.).”;

3. članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. ENTSOG do 1. rujna 2022. provodi simulaciju scenarija poremećaja u opskrbi plinom i infrastrukturi na razini Unije, uključujući scenarije dugotrajnog poremećaja jednog izvora opskrbe. Simulacija uključuje utvrđivanje i procjenu koridorâ za interventnu opskrbu plinom te se u njoj također utvrđuje koje države članice mogu odgovoriti na utvrđene rizike, među ostalim i u vezi s UPP-om. Scenarije poremećaja u opskrbi plinom i infrastrukturi te metodologiju za simulaciju utvrđuje ENTSOG u suradnji s GCG-om. ENTSOG osigurava odgovarajuću razinu transparentnosti pretpostavki modeliranja upotrijebljenih u njegovim scenarijima, kao i pristup tim pretpostavkama. Simulacija scenarija poremećaja u opskrbi plinom i infrastrukturi na razini Unije ponavlja se svake četiri godine, osim ako okolnosti iziskuju češća ažuriranja.”;

(b) u stavku 4. dodaje se sljedeća točka:

„(g) uzimajući u obzir scenarije dugotrajnog poremećaja jednog izvora opskrbe.”;

4. u članku 16. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Države članice osiguravaju ispunjavanje obveza skladištenja u skladu s ovom Uredbom upotrebom sustavâ skladišta u Uniji. Međutim, suradnja država članica i ugovornih stranaka Energetske zajednice može uključivati dobrovoljne aranžmane za upotrebu skladišnog kapaciteta koji osiguravaju ugovorne stranke Energetske zajednice za skladištenje dodatnih količina plina za države članice.”;

5. umeće se sljedeći članak:

„Članak 17.a

Izješćivanje koje provodi Komisija

1. Komisija do 28. veljače 2023., a nakon toga jednom godišnje, podnosi izvješća Europskom parlamentu i Vijeću koja sadržavaju:

(a) pregled mjera koje su države članice poduzele kako bi ispunile obveze skladištenja;

(b) pregled vremena potrebnog za postupak certificiranja utvrđen u članku 3.a Uredbe (EZ) br. 715/2009;

- (c) pregled mjera koje je zatražila Komisija kako bi se osigurala usklađenost s krivuljama punjenja i ciljevima punjenja;
- (d) analizu mogućih učinaka ove Uredbe na cijene plina i potencijalne uštede plina u vezi s člankom 6.b stavkom 4.”;

6. umeće se sljedeći članak:

„Članak 18.a

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća*.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

* Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).”;

7. u članku 20. dodaje se sljedeći stavak:

„4. Članci od 6.a do 6.d ne primjenjuju se na Irsku, Cipar i Maltu sve dok te države članice nisu izravno povezane s plinskim međusobno povezanim sustavom bilo koje druge države članice.”;

8. u članku 22. dodaje se sljedeći podstavak:

„Članak 2., točke od 27. do 31., članci od 6.a do 6.d, članak 16. stavak 3., članak 17.a, članak 18.a, članak 20. stavak 4. i prilozi I.a i I.b primjenjuju se do 31. prosinca 2025.”;

9. tekst naveden u Prilogu ovoj Uredbi umeće se kao prilozi I.a i I.b.

Članak 2.
Izmjene Uredbe (EZ) br. 715/2009

Uredba (EZ) br. 715/2009 mijenja se kako slijedi:

1. umeće se sljedeći članak:

„Članak 3.a

Certificiranje operatorâ sustavâ skladišta

1. Države članice osiguravaju da svakog operatora sustavâ skladišta, uključujući svakog operatora sustavâ skladišta koji je pod kontrolom operatora transportnih sustava, certificira, u skladu s postupkom utvrđenim u ovom članku, nacionalno regulatorno tijelo ili drugo nadležno tijelo koje je dotična država članica imenovala na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća* (u svakom od slučajeva, ‚tijelo za certificiranje‘).

Ovaj članak primjenjuje se i na operatore sustavâ skladišta koje kontroliraju operatori transportnih sustava koji su već certificirani na temelju pravila o razdvajanju utvrđenih u člancima 9., 10. i 11. Direktive 2009/73/EZ.

2. Tijelo za certificiranje izdaje nacrt odluke o certifikaciji do ... 150 radnih dana nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni ili u roku od 150 radnih dana od datuma primitka obavijesti na temelju stavka 9. kad je riječ o operatorima sustavâ skladišta koji upravljaju podzemnim sustavima skladišta plina kapaciteta iznad 3,5 TWh ako su, neovisno o broju operatora sustavâ skladišta, svi sustavi skladišta 31. ožujka 2021. i 31. ožujka 2022. bili napunjeni na razini koja je u prosjeku bila niža od 30 % njihova maksimalnog kapaciteta.

Kad je riječ o operatorima sustavâ skladišta navedenima u prvom podstavku, tijelo za certificiranje ulaže maksimalne napore kako bi izdalo nacrt odluke o certifikaciji do 1. studenoga 2022.

Kad je riječ o svim ostalim operatorima sustavâ skladišta, tijelo za certificiranje izdaje nacrt odluke o certifikaciji do ... 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni ili u roku od 18 mjeseci od datuma primitka obavijesti na temelju stavka 8. ili 9.

3. Pri razmatranju rizika za sigurnost opskrbe energijom u Uniji tijelo za certificiranje uzima u obzir svaki rizik za sigurnost opskrbe plinom na nacionalnoj razini, na regionalnoj razini ili na razini Unije, kao i svako ublažavanje takvog rizika, koji proizlazi, među ostalim, iz:
- (a) vlasničkih odnosa, odnosa povezanih s opskrbom ili drugih komercijalnih odnosa koji bi mogli negativno utjecati na poticaje i sposobnost operatora sustavâ skladišta da napuni podzemni sustav skladišta plina;
 - (b) prava i obveza Unije u pogledu treće zemlje koji proizlaze iz međunarodnog prava, među ostalim i iz sporazuma čija je Unija stranka, koji je sklopljen s jednom ili više trećih zemalja i bavi se pitanjem sigurnosti opskrbe energijom;
 - (c) prava i obveza dotičnih država članica u odnosu na treću zemlju koji proizlaze iz sporazuma koje su dotične države članice sklopile s jednom ili više trećih zemalja, u mjeri u kojoj su ti sporazumi u skladu s pravom Unije; ili
 - (d) svih ostalih specifičnih činjenica i okolnosti slučaja.

4. Tijelo za certificiranje odbija certificiranje ako zaključi da bi osoba koja ima izravnu ili neizravnu kontrolu ili izvršava bilo koje pravo nad operatorom sustavâ skladišta u smislu članka 9. Direktive 2009/73/EZ mogla ugroziti sigurnost opskrbe energijom ili ključne sigurnosne interese Unije ili bilo koje države članice. Alternativno, tijelo za certificiranje može izdati odluku o certifikaciji podložno uvjetima kojima se osigurava dostatno ublažavanje rizika koji bi mogli negativno utjecati na punjenje podzemnih sustava skladišta plina, pod uvjetom da se ostvarivost uvjeta može u potpunosti osigurati djelotvornom provedbom i djelotvornim praćenjem. Takvi uvjeti mogu posebno uključivati zahtjev da vlasnik sustava skladišta ili operator sustavâ skladišta prenese upravljanje sustavom skladišta.

5. Ako tijelo za certificiranje zaključi da se rizici za opskrbu plinom ne mogu ublažiti uvjetima na temelju stavka 4., među ostalim i zahtijevanjem od vlasnika sustava skladišta ili operatora sustavâ skladišta da prenese upravljanje sustavom skladišta, i stoga odbije certificiranje, ono:
- (a) zahtijeva od vlasnika sustava skladišta ili operatora sustavâ skladišta ili bilo koje osobe za koju smatra da bi mogla ugroziti sigurnost opskrbe energijom ili ključne sigurnosne interese Unije ili bilo koje države članice da otuđi vlasnički udio koji ima u vlasništvu sustavâ skladišta ili operatora sustavâ skladišta ili da otuđi prava koja ima nad vlasništvom sustavâ skladišta ili operatora sustavâ skladišta i određuje rok za takvo otuđivanje;
 - (b) prema potrebi, nalaže privremene mjere kako bi se osiguralo da takva osoba ne može izvršavati bilo kakvu kontrolu ili bilo kakvo pravo nad tim vlasnikom sustava skladišta ili tim operatorom sustavâ skladišta sve dok ne otuđi vlasnički udio ili prava; i
 - (c) predviđa odgovarajuće kompenzacijske mjere u skladu s nacionalnim pravom.

6. Tijelo za certificiranje svoj nacrt odluke o certifikaciji priopćuje Komisiji bez odgode, zajedno sa svim relevantnim informacijama.

Komisija tijelu za certificiranje dostavlja mišljenje o nacrtu odluke o certifikaciji u roku od 25 radnih dana od priopćenja nacrta odluke. Tijelo za certificiranje u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje Komisije.

7. Tijelo za certificiranje izdaje odluku o certifikaciji u roku od 25 radnih dana od primitka mišljenja Komisije.
8. Prije puštanja u rad novoizgrađenog podzemnog sustava skladišta plina operatora sustavâ skladišta certificira se u skladu sa stavcima od 1. do 7. Operator sustavâ skladišta obavješćuje tijelo za certificiranje o svojoj namjeri puštanja u rad sustava skladišta.
9. Operatori sustavâ skladišta obavješćuju odgovarajuće tijelo za certificiranje o svakoj planiranoj transakciji zbog koje bi bila potrebna ponovna procjena njihove usklađenosti sa zahtjevima u pogledu certificiranja utvrđenima u stavcima od 1. do 4.

10. Tijela za certificiranje kontinuirano prate operatore sustavâ skladišta kad je riječ o usklađenosti sa zahtjevima u pogledu certificiranja utvrđenima u stavcima od 1. do 4. Ona pokreću postupak certificiranja kako bi ponovno procijenila usklađenost u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:
- (a) kad prime obavijest operatora sustavâ skladišta na temelju stavka 8. ili 9.;
 - (b) na vlastitu inicijativu ako znaju da bi planirana promjena u pravima ili utjecaju na operatora sustavâ skladišta mogla dovesti do neusklađenosti sa zahtjevima iz stavaka 1., 2. i 3.;
 - (c) na obrazloženi zahtjev Komisije.

11. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale kontinuirani rad podzemnih sustava skladišta plina na svojim državnim područjima. Ti podzemni sustavi skladišta plina smiju prestati s radom samo ako nisu ispunjeni tehnički i sigurnosni zahtjevi ili ako tijelo za certificiranje zaključi, nakon što je provelo procjenu i uzelo u obzir mišljenje mreže ENTSO za plin, da takav prestanak rada ne bi umanjio sigurnost opskrbe plinom na razini Unije ili na nacionalnoj razini.

Odgovarajuće kompenzacijske mjere poduzimaju se, prema potrebi, ako prestanak rada nije dopušten.

12. Komisija može izdati smjernice o primjeni ovog članka.
13. Ovaj članak ne primjenjuje se na dijelove terminala za UPP koji se upotrebljavaju za skladištenje.

* Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1.).”.

2. u članku 13. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Nacionalno regularno tijelo može primijeniti popust do 100 % na transportne i distribucijske tarife koje se temelje na kapacitetu na ulaznim i izlaznim točkama podzemnih sustava skladišta plina i terminala za UPP, osim ako i u mjeri u kojoj se takav sustav skladišta ili takav terminal koji je povezan s više od jedne transportne ili distribucijske mreže upotrebljava za tržišno natjecanje s interkonekcijskom točkom.

Ovaj stavak primjenjuje se do 31. prosinca 2025.”.

Članak 3.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

PRILOG

„Prilog I.a¹

Krivulja punjenja s prijelaznim ciljevima i ciljem punjenja za 2022.
za države članice koje imaju podzemne sustave skladišta plina

Država članica	Prijelazni cilj 1. kolovoza	Prijelazni cilj 1. rujna	Prijelazni cilj 1. listopada	Prijelazni cilj 1. studenoga
AT	49 %	60 %	70 %	80 %
BE	49 %	62 %	75 %	80 %
BG	49 %	61 %	75 %	80 %
CZ	60 %	67 %	74 %	80 %
DE	45 %	53 %	80 %	80 %
DK	61 %	68 %	74 %	80 %
ES	71 %	74 %	77 %	80 %
FR	52 %	65 %	72 %	80 %
HR	49 %	60 %	70 %	80 %
HU	51 %	60 %	70 %	80 %

Država članica	Prijelazni cilj 1. kolovoza	Prijelazni cilj 1. rujna	Prijelazni cilj 1. listopada	Prijelazni cilj 1. studenoga
IT	58 %	66 %	73 %	80 %
LV	57 %	65 %	72 %	80 %
NL	54 %	62 %	71 %	80 %
PL	80 %	80 %	80 %	80 %
PT	72 %	75 %	77 %	80 %
RO	46 %	57 %	66 %	80 %
SE	40 %	53 %	67 %	80 %
SK	49 %	60 %	70 %	80 %

- ¹ Ovaj Prilog podliježe proporcionalnim obvezama svake države članice u skladu s ovom Uredbom, a posebno člancima 6.a, 6.b i 6.c.
Za države članice obuhvaćene člankom 6.a stavkom 2. proporcionalni prijelazni cilj izračunava se množenjem vrijednosti navedene u tablici s granicom od 35 % i dijeljenjem rezultata s 80 %.

Prilog I.b

Zajednička odgovornost za cilj punjenja i krivulju punjenja

Kad je riječ o cilju punjenja i krivulji punjenja na temelju članka 6.a Savezna Republika Njemačka i Republika Austrija dijele odgovornost u pogledu sustavâ skladišta Haidach i 7Fields. Točan omjer i opseg te odgovornosti Savezne Republike Njemačke i Republike Austrije podliježe bilateralnom sporazumu tih država članica.”.
